

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **M. C.**, bývajúceho v D., proti povinnému **J. K.**, bývajúcemu v D., zastúpenému JUDr. P. V., advokátom so sídlom v B., **o vymoženie 829 847,97 EUR (25 000 000 Sk) s prísl.**, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 27 Er 69/2005, o dovolaní povinného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 19. januára 2010 sp. zn. 4 CoE 173/2009 a 4 CoE 20/2010 rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 19. januára 2010 sp. zn. 4 CoE 173/2009 a 4 CoE 20/2010 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd v exekučnej veci označeným uznesením potvrdil uznesenie Okresného súdu Trenčín z 23. júna 2006 č.k. 27 Er 69/2005-143, ktorým bol zamietnutý návrh povinného na zastavenie exekúcie. Zároveň zmenil uznesenie Okresného súdu Trenčín z 18. novembra 2009 č.k. 27 Er 69/2005-583 o zastavení exekúcie vykonávanej súdnou exekútorkou Bc. K. D. tak, že návrh povinného na zastavenie exekúcie zo dňa 6.3.2008 zamietol. V odôvodnení svojho uznesenia uviedol, že na rozdiel od názoru súdu prvého stupňa vysloveného v uznesení o zastavení exekúcie dospel k záveru, že povinný v danej veci jednoznačne a nad akúkoľvek pochybnosť svoje tvrdenie o splnení dlhu nepreukázal.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal dovolanie povinný. Žiadal, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zmenil a návrhu na zastavenie exekúcie vyhovel. Dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom, nedostatočným zistením skutkového stavu veci a nedostatočným odôvodnením rozhodnutia. V súvislosti

s potvrdzujúcim výrokom uznesenia odvolacieho súdu namietal, že odvolací súd rozhodol o veci, o ktorej už prv bolo rozhodnuté, keďže potvrdil uznesenie prvostupňového súdu, ktoré predtým zrušil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas účastníkom konania, preskúmal napadnuté uznesenie a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a 239 O.s.p.

Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je v prvom rade prípustné (a súčasne dôvodné) vtedy, ak je konanie postihnuté vadami taxatívne uvedenými v § 237 O.s.p., ktoré spôsobujú tzv. zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. K týmto vadám prihlíada dovolací súd - ak je dovolanie podané včas a na to oprávneným subjektom - z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.).

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia a pod.).

Podľa názoru dovolacieho súdu konanie pred odvolacím súdom je takouto vadou vyplývajúcou z uvedeného ustanovenia postihnuté.

Na výkon rozhodnutia a exekučné konanie podľa osobitného predpisu sa použijú ustanovenia predchádzajúcich častí, ak tento osobitný predpis neustanovuje inak (§ 251 ods. 4 veta prvá O.s.p.).

Účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (§ 120 ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Súd vykonáva dokazovanie na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania (§ 122 ods. 1 O.s.p.).

Účastníci majú právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali (§ 123 O.s.p.).

Ak odvolací súd má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 3 O.s.p.).

Na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 214 ods. 1 písm. a/ O.s.p.).

Dovolací súd už v uznesení z 24. marca 2009 sp. zn. 4 Cdo 43/2009 (č.l. 541-542) uviedol, že ak účastník exekučného konania tvrdí zánik práva priznaného exekučným titulom a predkladá či označuje dôkazy na svoje tvrdenia, pričom táto okolnosť je sporná, je povinnosťou exekučného súdu vykonať na odstránenie tejto spornosti dokazovanie s dodržaním všetkých zásad spravodlivého procesu. Krajský súd v Trenčíne však napriek tomu, že túto požiadavku zopakoval ako pokyn pre súd prvého stupňa vo svojom uznesení z 9. júna 2009 sp. zn. 4 CoE 50/2009 a 4 CoE 73/2009, ktorým zrušil uznesenie Okresného súdu Trenčín z 23. júna 2006 č.k. 27 Er 69/2005-143 a tiež uznesenie tohto súdu z 22. mája 2008 č.k. 27 Er 69/2005-458, v priebehu ďalšieho konania na jej dodržaní vo vzťahu k prvostupňovému súdu netrval a sám sa ňou dôsledne neriadil. Z obsahu spisu je totiž zrejmé, že svoj právny záver o tom, že povinný svoje tvrdenie o splnení dlhu nepreukázal, odôvodnil hodnotením dôkazov, ktoré riadne nevykonali.

Zánik vymáhaného práva po vydaní exekučného titulu napr. splnením dlhu je hmotnoprávnou okolnosťou, ktorá je dôvodom zastavenia exekúcie v zmysle § 57 ods. 1 písm. f/ zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov. Pokiaľ exekučný súd sa musí zaoberať takouto hmotnoprávnou okolnosťou preberá funkciu súdu v základnom konaní. Ak tvrdená hmotnoprávna okolnosť je medzi účastníkmi exekučného konania sporná, je povinný v spojitosti s § 254 ods. 4 veta prvá O.s.p. postupovať podľa citovaných ustanovení §§ 120 ods. 1 veta prvá, 122 ods. 1 a 123 O.s.p. ako aj podľa ďalších ustanovení druhej hlavy tretej časti O.s.p. upravujúcich dokazovanie. V štádiu odvolacieho konania je odvolací súd v takomto prípade navyše povinný dôsledne dodržať postup aj podľa citovaných ustanovení §§ 213 ods. 3 a 214 ods. 1 písm. a/ O.s.p. Záver súdu o nepreukázaní tvrdenia účastníka exekučného konania z dôvodu neunesenia dôkazného bremena predpokladá, že súd riadne a úplne vykonal navrhnuté dôkazy. Len takto vykonané dôkazy možno hodnotiť a z ich hodnotenia vyvodzovať príslušné závery.

Pokiaľ v preskúmvanej veci odvolací súd nevyvodil žiaden procesný dôsledok z toho, že súd prvého stupňa sa neriadil jeho pokynom o vykonaní dokazovania podľa zásad spravodlivého procesu (zo spisu nevyplývali podmienky pre možnosť postupu prvostupňového súdu podľa § 115a ods. 1 O.s.p.), bol povinný po splnení si príslušných poučovacích povinností v tomto smere vykonať dokazovanie sám a na tento účel nariadiť pojednávanie s možnosťou účastníkov vyjadriť sa k vykonaným dôkazom. Až po riadnom vykonaní navrhnutých dôkazov (napr. výsluchom účastníkov, svedkov, listinami, či znaleckým dokazovaním) prichádzalo do úvahy ich hodnotenie vo všetkých vzájomných súvislostiach aj s prihliadnutím na vierohodnosť účastníkov alebo svedkov. Ak podmienkou zmeny rozhodnutia v prípade, keď odvolací súd vychádza z iného skutkového stavu než ako ho zistil súd prvého stupňa, je doplnenie dokazovania vykonaním ďalších dôkazov alebo aspoň zopakovanie dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa, tým viac treba na splnení tejto podmienky trvať za situácie, keď riadne dokazovanie vôbec nebolo vykonané. Skutkové zistenia (zistenie skutkového stavu) sú výsledkom vykonania dôkazov (§ 122 O.s.p.) a ich hodnotenia (§ 132 O.s.p.). Z toho vyplýva, že skutkové zistenia môže robiť iba ten súd, ktorý dôkaz vykonal (s výnimkou podľa § 122 ods. 1 O.s.p.). Dodržanie zásady priamosti je totiž jedným z pojmových znakov dôkazného konania. Zmyslom a účelom tejto zásady je objektivita a nezávislosť súdneho rozhodovania, ako aj zabezpečenie práva účastníka vyjadriť sa k vykonaným dôkazom. Tým, že odvolací súd takto nepostupoval,

zaťažil konanie pred ním vadou majúcou za následok odňatie možnosti povinnému konať pred súdom.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo v potvrdzujúcom výroku navyše aj zmätočné, pretože odvolací súd ním potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa z 23. júna 2006 č.k. 27 Er 69/2005-143, hoci svojím predchádzajúcim rozhodnutím z 9. júna 2009 sp. zn. 4 CoE 50/2009 a 4 CoE 73/2009 to isté uznesenie zrušil.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 5. mája 2010

JUDr. Rudolf Č i r ě , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Daniela Pekajová